

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

17 בפברואר 2014

540

י"ז באדר א' התשע"ד

עמוד

- הצעת חוק לתיקון פקודת העדה הדתית (המרה) (מס' 3) (מערך הגיור ובתי דין לגיור),
התשע"ד-2014 66
- הצעת חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 15) (הארכת תוקף צו הגנה), התשע"ד-2014 71
- הצעת חוק לתיקון פקודת פשיטת הרגל (מס' 8) (הקצבה לזכאי למוזנות), התשע"ד-2014 72

**הצעת חוק לתיקון פקודת העדה הדתית (המרה) (מס' 3) (מערך הגיור ובתי דין לגיור),
התשע"ד-2014***

1. הוספת כותרת פרק א' **בפקודת העדה הדתית (המרה)¹ (להלן - הפקודה), לפני סעיף 1 יבוא:**
"פרק א': המרת עדה"
2. הוספת פרק ב' **אחרי סעיף 4 לפקודה יבוא:**
"פרק ב': מערך הגיור ובתי דין לגיור"
5. הגדרות **בפרק זה -**
"בית דין לגיור" - בית דין שהוקם לפי פרק זה;
"דיין גיור" - מי שמונה לדיין גיור בבית הדין לגיור לפי סעיף 9;
"חוק הדיינים" - חוק הדיינים, התשט"ו-1955;²
"חוק הרבנות הראשית לישראל" - חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980;³
"חייל" - כהגדרתו בפסקה (1) להגדרה חייל שבסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;⁴
"המועצה" - כהגדרתה בסעיף 1 לחוק הרבנות הראשית לישראל;
"מערך הגיור הממלכתי" - מערך הגיור הממלכתי שהוקם לפי פרק זה;
"נתין זר" - מי שאינו אזרח ישראלי או אינו בעל רישיון לישיבת קבע בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952,⁵ או מי שלא נמצא זכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה לפי חוק השבות, התש"י-1950;⁶
"רב אזורי" ו"רב יישוב" - כהגדרתם בסעיפים (3) ו-(4) לחוק הרבנות הראשית לישראל, בהתאמה;
"רב מקומי" - רב עיר, רב יישוב ורב אזורי, ובלבד שהם כשירים להתמנות לדיין גיור לפי סעיף 8;

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים** מוצע לסמן את ההוראות הקיימות של פקודת 1 ו-2 העדה הדתית (המרה) (להלן - הפקודה) כפרק א' של הפקודה, שעניינו יהיה המרת עדה באופן כללי, ואחריו להוסיף פרק, שיסומן כפרק ב', ובו הוראות שעניינן מערך הגיור ובתי דין לגיור.
- כפי שמובהר בסעיף 14 המוצע, הסדרת תחום הגיור במסגרת התיקון המוצע נוגעת אך ורק להשלכות שיש להמרת עדה לפי הפקודה בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, ולא להקשרים משפטיים אחרים, כגון מרשם האוכלוסין וחוק השבות.

* הצעת חוק מס' פ/795/19 (מספר פנימי: 478951); הועברה לוועדה ביום ג' בכסלו התשע"ד (6 בנובמבר 2013).

1 חוקי א", כרך ב', עמ' 1269, (א) 1294; ע"ר 1947, תוס' 1, עמ' 121, (ע) 147, (א) 147.

2 ס"ח התשט"ו, עמ' 68.

3 ס"ח התש"ם, עמ' 90.

4 ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

5 ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

6 ס"ח התשי"י, עמ' 159.

"רב עיר" - כהגדרתו בסעיף 15(א) (2) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971⁷ ;

"הרב הראשי לישראל" - אחד מהרבנים הראשיים לישראל לפי חוק הרבנות הראשית לישראל, שנקבע בהחלטת הממשלה;

"השר" - השר לשירותי דת.

6. מערך הגיור הממלכתי (א) השר יקים במשרד לשירותי דת מערך גיור ממלכתי, ובראשו יעמוד ראש מערך הגיור.

(ב) תפקידי מערך הגיור הממלכתי יהיו, בין השאר -

(1) אחריות לבתי הדין לגיור;

(2) אחריות לתהליך ההכנה והלימוד לקראת גיור;

(3) הסברה בתחום הגיור, לרבות מתן מידע וטיפול בפניות ציבור;

(4) פיקוח על תהליך הגיור בצבא הגנה לישראל וליוויו;

(5) הסדרת שירותי מילה וטבילה;

(6) רישום לנישואין של מתגיירים המבקשים להירשם במערך הגיור;

(7) טיפול בהנפקת תעודה לפי סעיף 2(2).

7. ראש מערך הגיור (א) כשיר להתמנות לראש מערך הגיור מי שכשיר להתמנות לדיין לפי חוק הדיינים או לרב עיר.

(ב) ראש מערך הגיור יתמנה בידי הממשלה בהתאם להוראות סעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959⁸, לפי המלצת ועדה לאיתור ראש מערך הגיור.

8. כשירות דיין גיור (א) כשיר להתמנות לדיין גיור מי שהוא אחד מאלה:

(1) אדם הכשיר להתמנות לדיין לפי חוק הדיינים;

(2) רב עיר שעבר בחינה בכתב בנושא גיור ומילה על ידי המועצה או שהמועצה פטרה אותו מבחינה כאמור;

(3) רב יישוב או רב אזורי הכשיר להתמנות לרב עיר ועבר בחינה בכתב בנושא גיור ומילה על ידי המועצה או שהמועצה פטרה אותו מבחינה כאמור;

(4) אדם שהוסמך לרבנות על ידי הרבנות הראשית לישראל, ועבר בחינה בכתב בנושא גיור ומילה על ידי המועצה או שהמועצה פטרה אותו מבחינה כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

(סעיף 6 המוצע). את תנאי הכשירות ואת אופן המינוי של ראש מערך הגיור (סעיף 7 המוצע).

מוצע להסמיך את השר לשירותי דת להקים במשרד מערך גיור, וכן מוצע לקבוע את תפקידי מערך הגיור

⁷ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

⁸ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

- (ב) לא ימונה לדיין גיור מי שהורשע בעבירה פלילית או עבירה משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כדיין גיור.
- מינוי דיין גיור 9. דיין גיור יתמנה בידי הממשלה בהתאם להוראות סעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, לפי המלצת ועדה לאיתור דייני גיור.
- דין משמעתי 10. (א) חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, יחול, בשינויים המחויבים, על דיין גיור כאילו היה עובד המדינה. (ב) על רבנים צבאיים היושבים במושב בית דין לגיור כאמור בסעיף 12(ב), יחול הדין המשמעתי החל מכוח חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.
- קביעת מותבים 11. (א) רב מקומי או הרב הצבאי הראשי המבקשים לקבוע מותב של בית דין לגיור, יגישו בקשה לראש מערך הגיור. (ב) ראש מערך הגיור ישיב לבקשה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך שלושים ימים מיום הגשתה. (ג) מצא ראש מערך הגיור כי המותב המוצע תואם את הוראות פרק זה, יאשר את קביעת המותב. (א) בית דין לגיור ידון במושב של שלושה. (ב) בכל מותב של בית דין לגיור שקבע הרב הצבאי הראשי, ישבו דיין גיור אחד שיבחר ראש מערך הגיור, והוא יהיה ראש ההרכב, ושני רבנים צבאיים בשירות קבע או בשירות מילואים (להלן - רבנים צבאיים) שיבחר הרב הצבאי הראשי, ובלבד שהם דייני גיור או כשירים לכהן ככאלה. (ג) דיין גיור לא ישב בהרכב אם הוא עלול להימצא, במישורין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בשל עניין אישי או בשל סיבה אחרת.
- גיור של נתינים זרים 13. לא ייפתחו הליכי גיור לנתין זה, לא יופנה נתין זר ללימודים והכנה לקראת גיור ולא יעבור נתין זר הליך גיור בפני בית דין לגיור, אלא בנסיבות מיוחדות, והכול כפי שקבעו השר ושר הפנים.
- נפקות הגיור 14. נפקותו של גיור לפי פרק זה תהיה לעניין הוראות פקודה זו.

ד ב ר י ה ס ב ר

תשלום גמול והחזרי הוצאות לדייני גיור שאינם עובדי המדינה (סעיף 15(ב) המוצע). עוד מוצע לקבוע כי בתי הדין לגיור ידונו במותבים של שלושה ואת דרך קביעת הרכבם של אותם מותבים (סעיפים 11 ו-12 המוצעים).

גם בנוגע לדייני הגיור שיכחנו בבתי הדין לגיור מוצע לקבוע הסדרים מפורטים אשר לכשירות הנדרשת מדיין גיור (סעיף 8 המוצע), לאופן מינויו (סעיף 9 המוצע) ולדין המשמעתי שיחול עליו (סעיף 10 המוצע), וכן להסמיך את השר לשירותי דת, בהסכמת שר האוצר, להחליט על

⁹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

ביצוע ותקנות 15. (א) השר ממונה על ביצועו של פרק זה והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו ובכלל זה לקבוע אגרות.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי להחליט על תשלום גמול והחזרי הוצאות לחברי בית דין לגיור שאינם עובדי המדינה, בשיעור שיקבע.

3. תחילתו של חוק זה 30 ימים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה), והוא יחול על הליכי גיור תחילה ותחולה שיחלו ביום התחילה ואילך.
4. (א) יראו את מערך הגיור שפעל ערב תחילתו של חוק זה מכוח החלטת הממשלה הוראות מעבר מס' 3613 מיום י"א בניסן התשנ"ח (7 באפריל 1998), כאילו הוקם כדין לפי הוראות חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

שיש לה היבטים הלכתיים שונים, ובהתאמה – טיב סמכויותיו של ראש מערך הגיור. כמו כן תידון הצעת הממשלה להבהיר כי מטרתו של מערך הגיור הממלכתי היא לטפל בנושא הגיור בישראל;

3. מעמדו של הרב הראשי לישראל במערך הגיור, ואם יש לקבוע במפורש כי ראש מערך הגיור יפעל לביצוע תפקידי מערך הגיור בהתאם להנחיות ההלכתיות של הרב הראשי לישראל;

4. קביעת תנאי כשירות לכהונה לראש מערך הגיור שיאפשרו גם לנשים להתמודד לתפקיד, וכן להבטיח ייצוג הולם לנשים בוועדות האיתור לבחירת ראש מערך הגיור ולבחירת דיני גיור;

5. טיבן והיקפן של הבחינות שעל רב מקומי לעמוד בהן כתנאי לכהונה כדיין גיור, ואם יש צורך להבהיר בתנאי הכשירות הנדרשים ממי שהוסמך לרבנות שמדובר בהסמכה המכונה "יורה יורה";

6. אם תנאי פסלות למינוי אדם כדיין גיור הוא הרשעה – פלילית או משמעית – בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כדיין גיור, או די בהגשת כתב אישום נגדו;

7. הצורך בקביעת הסדר מיוחד לגבי רב מקומי בעניינים אלה: פטור מדרישה לעבור הליך של מינוי לפי הוראות סעיף 9 המוצע, כמו כל דיין רגיל, כך שיהיה דיין גיור בתוקף תפקידו כרב מקומי; מתן אפשרות לרב מקומי לבקש מראש מערך הגיור לקבוע מותב של בית דין לגיור ולבחור את שני חברי המותב הנוספים, אף אם הם לא מונו לדיני גיור, ובלבד שהם עומדים בתנאי הכשירות של

כמו כן, מוצע להסמיך את השר לשירותי דת לקבוע תקנות לביצוע פרק ב' המוצע, ובכלל זה לקבוע אגרות (סעיף 15(א) המוצע), ואת השר לשירותי דת יחד עם שר הפנים לקבוע כללים לעניין גיור של נתינים זרים (סעיף 13 המוצע).

סעיף 3 מוצע לקבוע כי תחילתו של התיקון המוצע תהיה 30 ימים מיום פרסומו ברשומות, והוא יחול על הליכי גיור שיחלו ביום תחילתו של התיקון ואילך.

סעיף 4 מכוח החלטות הממשלה שהתקבלו עם השנים, פועלים כיום מערך גיור ובתי דין מיוחדים לגיור שמכהנים בהם דיני גיור. מוצע לעגן את מעמדם של מערך הגיור ודיני הגיור ולקבוע כי יראו אותם כאילו הם פועלים כדין לפי התיקון המוצע. כמו כן, מוצע להכיר בדיני גיור שכיחנו בעבר בבתי הדין המיוחדים לגיור כדיני גיור לפי התיקון המוצע, אף אם כהונתם הסתיימה לפני שתיקון זה ייכנס לתוקף. לבסוף מוצע לקבוע כי רבנים צבאיים בדימוס יוכרו כרבנים צבאיים לפי התיקון המוצע, למעט לעניין הדין המשמעתי החל על רבנים צבאיים.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בנושאים אלה:

1. ההשלכות האפשריות של הסדרת תחום הגיור בתחומים משפטיים נוספים על אלה הקבועים בפקודה. בהקשר זה, תדון הוועדה גם בהצעת הממשלה להוסיף סעיף מטרה לפרק ב' המוצע;

2. טיב האחריות של מערך הגיור לבתי הדין לגיור, קרי אם מדובר באחריות מינהלית בלבד או גם באחריות

- (ב) יראו את דייני הגיור שכיהנו לפני תחילתו של חוק זה מכוח החלטת הממשלה האמורה בסעיף קטן (א), כאילו מונו כדין לפי הוראות חוק זה.
- (ג) יראו רב צבאי בדימוס כרב צבאי לעניין הפקודה, למעט לעניין הדין המשמעתי, ולעניין זה יחולו עליו הוראות סעיף 10(א) לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- דייני גיור; לראותו כראש הסניף המקומי של העדה הדתית, מעמד שמשמעו שהוא מוסמך להעניק תעודת אישור לפי סעיף 2(1) לפקודה, המעידה על ההמרה;
9. קביעת המועדים להנפקת תעודות האישור הנדרשות לפי הפקודה;
10. קביעת הוראות בעניין החלטות בית הדין והאפשרות לערער עליהן;
8. אם לאפשר לכל מתגייר לבחור את בית הדין שבפניו יעבור את הליך הגיור ללא קשר למקום מגוריו;
11. הצעת הממשלה לגבי התקנת תקנות ביצוע מכוח התיקון המוצע ללא אישור הוועדה.

יוזמים: חברי הכנסת אלעזר שטרן, עמרם מצנע, מאיר שטרית, דוד צור, דב ליפמן, עליזה לביא

הצעת חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 15) (הארכת תוקף צו הגנה), התשע"ד-2014*

1. בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, בסעיף 5 -
- (1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "בית המשפט רשאי להאריך את תוקפו של צו הגנה שהוארך לתקופה כוללת של שנה בשנה נוספת";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) לבקשת אחד הצדדים, בית המשפט רשאי לבטל צו הגנה או להכניס בו שינויים אם נשתנו הנסיבות."

ד ב ר י ה ס ב ר

שבהם רמת הסיכון לביטחונן או לשלומן של אדם גבוהה, ודווקא במקרים אלו נדרש לעתים להמשיך ולהגן על אותו אדם באמצעות הצו מעבר לתקופה זו. לפיכך, מוצע לקבוע כי אם בית המשפט האריך צו הגנה לתקופה של שנה כאמור הוא יהיה רשאי, בתום אותה תקופה, להאריך בשנה נוספת. כמו כן מוצע לקבוע במפורש כי בית המשפט יהיה רשאי לבטל צו הגנה או לשנות את תנאיו בשל שינוי נסיבות לבקשת אחד הצדדים להליך.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בין היתר, בצורך להסמיך את בית המשפט להאריך את תוקפם של צווי מניעת הטרדה מאיימת לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001.

השפעה על זכויות הילד

באמצעות התיקון המוצע יתאפשר להאריך את תוקפם של צווי הגנה שנועדו להגן על ביטחונם או שלומם של קטינים, ואולם, יש בתיקון המוצע כדי לאפשר גם את הארכת תוקפו של צו הגנה שניתן נגד קטין.

לפי סעיף 2 לחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991 (להלן - החוק), בית המשפט רשאי לתת צו האוסר על אדם להיכנס לדירה שבה מתגורר בן משפחתו או להימצא במרחק מסוים מאותה דירה, להטריד את בן משפחתו בכל דרך ובכל מקום, לפעול בכל דרך המונעת או מקשה את השימוש בנכס המשמש כדין את בן משפחתו או לתת כל הוראה אחרת הדרושה להבטחת ביטחונן ושלומו של בן משפחתו (להלן - צו הגנה).

צו הגנה יינתן בהתקיים אחת מהעילות המנויות בסעיף 3 לחוק, שעניינן בין היתר ביצוע עבירות אלימות או עבירות מין כלפי בן המשפחה, קיומה של סכנה לביצוע עבירות כאמור או התעללות נפשית מתמשכת בבן המשפחה. סעיף 5 לחוק קובע כי תוקפו של צו הגנה לא יעלה על שלושה חודשים, ובית המשפט רשאי להאריך את תוקפו מעת לעת לתקופה כוללת של שישה חודשים. בית המשפט רשאי להאריך את תוקפו של הצו לתקופה כוללת שלא תעלה על שנה מנימוקים מיוחדים שיפורטו בהחלטתו.

צו הגנה ניתן לתקופה ממושכת של שנה במקרים

יוזמים: חברי הכנסת דוד צור, פנינה תמנו-שטה, נחמן שי, קאריץ אלהרר, עדי קול, מרדכי יוגב, מרב מיכאלי, אלעזר שטרן, יצחק הריצוג

* הצעת חוק מס' 1384/19/פ (מספר פנימי: 482120); הועברה לוועדה ביום כ"ד בכסלו התשע"ד (27 בנובמבר 2013).
1 ס"ח התשנ"א, עמ' 138; התשע"א, עמ' 921.

הצעת חוק לתיקון פקודת פשיטת הרגל (מס' 8) (הקצבה לזכאי למזונות), התשע"ד-2014*

תיקון סעיף 128 1. בפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980, בסעיף 128(א), לפני בקשתו" יבוא "ניתן צו כינוס, רשאי בית המשפט", במקום "מפושט הרגל" יבוא "מחייב", המילים "רשאי בית המשפט" - יימחקו, ובמקום "פושט הרגל" יבוא "החייב".

ד ב ר י ה ס ב ר

הנכסים הרשמי. לפיכך, מוצע לקבוע כי כבר ממתן צו כינוס הנכסים, ובטרם הוכרו חייב כפושט רגל, בית המשפט יוכל להקציב מזונות כאמור.

השפעה על זכויות הילד

הצעת החוק נועדה להיטיב עם קטינים שנפסק בעניינם פסק דין של מזונות ונפתחו הליכי פשיטת רגל נגד החייב בתשלום.

סעיף 128 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980 (להלן - הפקודה), קובע כי בית המשפט רשאי להקציב לזכאי למזונות, לפי בקשתו, סכומי כסף מתוך נכסי פושט הרגל או הכנסותיו מזמן לזמן. כדי להקל את גביית חוב מזונות, ונוכח החשיבות המיוחדת בתשלום מזונותיהם של קטינים, מוצע לעגן במפורש בפקודה את האפשרות ליישם את סעיף 128 כבר לאחר מתן צו כינוס הנכסים, כפי שמאפשרים היום בתי המשפט וכונס

יוזמים: חברי הכנסת קאריין אלהרה, עדי קול, אורלי לוי אבקסיס, רב ליפמן, איתן כבל, עליזה לביא

* הצעת חוק מס' 1472/19/פ (מספר פנימי: 483390); הועברה לוועדה ביום א' בטבת התשע"ד (4 בדצמבר 2013).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639; ס"ח התשס"ט, עמ' 177.